

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

KLASA 21 (4)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

IZDAN 1. AVGUSTA 1925.

PATENTNI SPIS BROJ 3041.

Sachsenwerk Licht - und Kraft - Aktiengesellschaft, Niedersedlitz kod Dresdена

Kompenzirani asinhroni motor

Prijava od 21. marta 1924.

Važi od 1. avgusta 1924.

Pravo prvenstva od 20. aprila 1923. (Nemačka)

Predmet je ovog pronalaska: kompenzacija pomeranja u fazi jednog asinhronog motora i to stvaranjem kompenzacionog napona u samom motoru pomoću jednog drugog namotaja koji je postavljen na prvom delu. Takav kompenzirani, asinhroni motor za trofaznu struju predstavljen je šematički na načrtu. Ovde je primarni namotaj obrazovan namotajem rotora (a) a sekundarni namotajem statora (b). Namotaj rotora stoji preko prstena (d) u vezi sa mrežom (R S T), dok se namotaj statora (b) kao i obično može kratko vezati reostatom (t). Na rotoru nalazi se još jedan drugi odjeleni namotaj (c) (namotaj za jednosmislenu struju), koji se može smestiti u žljebove faznog namotaja, koji ima kolektor (e), o kome se taru tri dirke razmaknute pod 120° , koje se posle puštanja mašine, uključivačem (E) vezuju za namotaj statora, našta se reostat (f) ponovo isključuje. Način rada je po tome sledeći.

Struja iz mreže stvara u rotoru magnetsko polje, koje za vreme praznog hoda miruje u prostoru, pri opterećenju pak rotira sa frekvencijom zaostajanja. U namotaju za jednosmislenu struju, stvaraju se usled presecanja glavnog polja naponi frekfencije, koja odgovara razlici izmedju brzine obrtanja i zaostajanja.

Pa pošto se glavno magnetsko polje obrće u odnosu na dirke sa frekvencijom zaostajanja to se ovi naponi kolektorskim dirkama komputiraju do napona sa frekvencijom zaostaja-

nja. Ovaj napon, koji dakle ima istu frekvenciju kao i statorov napon, može time služiti za stvaranje predhodećeg faznog pomeranja u statoru i time stvarati potpuno izjednačenje (kompenzaciju) dovedene struje iz mreže.

Napred opisani raspored u sravnjenju sa dosadanjim odvojenim pomeračem faza ima znatnija preimauštva. Pre svega pomerač je prostiji i jettiniji, pošto nije potrebna druga mašina za kompenzaciju, jer magnetske linije sila same mašine služe za stvaranje izjednačujućeg napona. Pošto se magnetske linije sila u motoru pri raznim opterećenjima vrlo neprimetno menjaju, to se izjednačenje dobija, bez ikakvog naknadnog regulisanja, u celoj konsumnoj oblasti, što pak nije slučaj sa običnim taznim pomeračem po Le Blanc-y, koji omogućava kompenzaciju od okolo do punog opterećenja. Ovim osobinama pronalazak dobija naročiti značaj, pošto se tek time omogućuje racionalna izrada kompenzirajućih malih motora.

PATENTNI ZAHTEVI:

- 1). Kompenzirani asinhroni motor sa faznim namotajem u primarnom i sekundarnom delu i sa dopunskim kompenzacionim namotajem, naznačen time, što je sekundarni krug struje preko jednog reda diraka, koji se relativno u odnosu na sekundarni deo nekretno postavlja, zatvoren kompenzacionim namotajem, pri čem pomenuti red daje napon skoro ne promenljive veličine.

